

ALMANAHH

Eesti Metsateenijate Ühingu tegevus 2023

ALMANAHH

Eesti Metsateenijate Ühingu tegevus 2023

Põltsamaa, 2023

Sisukord

Kaarel Tiganik. Eesti Metsateenijate Ühing aastal 2023.	4
EMÜ Üldkogu. Eesti Metsateenijate Ühingu üldkogu protokoll.	6
Akt Eesti Metsateenijate Ühingu 2022. aasta majandustegevuse revideerimise kohta.	13
Urmas Sellis, Kaarel Tiganik. Kotkaklubi tegevust tutvustav teemapäev. ..	14
Koit Kraav. Kalapüük Peipsil.	16
Kaarel Tiganik. Metsanduslikud kutsevõistlused Järveljal.	21
Malle Kurm-Oks. Metsamehe jälgedes. Juubilar Villu Reiljani lugu.	24
Malle Kurm-Oks. Metsamehe jälgedes. Metsateadlane Ivar Sibul.	27
Malle Kurm-Oks. Metsamehe jälgedes. Jaan Ruut.	34
Kaarel Tiganik. Metsarahva päev.	39
Elor Ilmet. Tõrvaaugu XXX metsa-ja matkapäev.	44
Ülo Viilup. Kas MAH (Eesti metsanduse alternatiivne hindamine) läks omadega rappa?.	45
Eesti Metsateenijate Ühingu 2024.aasta tegevuskava.	48

Väljaandja : Eesti Metsateenijate Ühing, Rõõmu tee 7, 51013, Tartu, www.metsateenijad.ee

Kaanefoto: Enn Raav. Metsamehe jälgedes - Jaan Ruut osavõtjad.

Fotod: Enn Raav, Koit Kraav, Elor Ilmet, Mattias Tiganik, erakogud

Koostanud ja toimetanud: Priit Kask

Trükk ja köide: Vali Press OÜ, Põltsamaa, 2023

Juhtkiri

Eesti Metsateenijate Ühing aastal 2023.

Aasta 2023 võib Eesti Metsateenijate Ühingu jaoks lugeda kordaläinuks. Üritusi, mida korraldasime, oli küll vähem kui eelmisel aastal, kuid osalejate arvud ühel kokkusaamisel on suurenenud. Kokku oli meil seitse erinevat kokkusaamist, millest neljal oli üle 40 osaleja. Kokku oli meie üritustel 250 osaleja ringis. Suurimate osavõtjate arvuga olid kalapüügi võistlus, Villu Reiljani metsamehe jälgedes üritus, EMÜ üldkogu ja metsarahva päev.

Tänase aasta üldkogu jaoks sai tehtud EMÜ liikmete statistikat. Momendi seisuga on ühingus 117 liiget, kellest kõige noorema vanus on 35 aastat ja kõige vanema vanus 96 aastat. Keskmise ühingu liikmete vanus on praegu 65 aastat, 2016. aastal oli see 61aastat. Kuigi juurde on tulnud uusi nooremaid liikmeid, ei ole see meie keskmist vanust alla viinud, sest me kõik oleme vahepeal vanemaks saanud. Uusi liikmeid on aastatel 2016-2023 juurde tulnud 26. Sel aastal lisandus ühingusse kolm uut liiget ja avalduse alusel on ühingust lahkunud üks liige.

Ühingu liikmetest 107 ehk 91% on töötanud varem või töötab praegu riigimetsasüsteemis. Praegu töötab RMK-s 49 ühingu liiget. Seega suurem osa ühingu liikmetest on endised või praegused riigimetsanduses töötanud metsateenijad.

Ka sel aastal osales ühing täisvõitkonnaga metsanduslikel kutsevõistlustel ja suutis napilt kaitsta Luua Metsanduskooli ja RMK kagu metsakasvatuse ees võistkondlikku esikohta. Kui eelmisel aastal oli meie võit üsna ülekaalukas, siis seekord oli see üsna napp. Suur tänu kõigile võistlejatele. Üldvõidu peaaühinnaks oli RMK metsamaja kasutamine. 10.septembril sai RMK Ojaäärse loodusmajas seda võitu ka väärikalt tähistatud. Tanel Täheste poolt korraldatud põneva mälumängu ja Urmas Rohu lõõtsamängu ja laulu saatel möödus õhtu väga meeleolukalt!

Juba kolmandat aastat on Metsaseltsi eestvedamisel korraldatud metsarahva päeva, kus mitme ürituse organiseerimisel on ka meie ühingu liikmed kaasa aidanud. Metsaseltsi poolt osalejate hulgas tehtud küsitlus näitas, et inimesed on huvitatud metsas käikudest ja matkadest väljaspool RMK matkaradu. Sellised huvilistega praktilised metsaskäigud kogenud metsameestega annaksid inimestele tegeliku ja objektiivsema teadmise, mis metsas tegelikult toimub ja teadvustaksid neile metsamajandamise tähtsust. Siin saaksid meie ühingu liikmed veelgi rohkem kaasa lüüa. Kutsun liikmeid ka oma kodukohas organiseerima metsarahvapäeva üritusi. Metsaselts on oma töögrupiga igati valmis kaasa aitama.

10.oktoobril oli mul kohtumine RMK juhatuse esimehe Mikk Marraniga, kus tutvustasin talle ühingut ja meie senist koostööd RMK-ga. Rääkisin talle, et meie ühingu liikmed, kes suures enamuses on praegused või endised riigimetsateenijad, on igati huvitatud riigimetsade heast käekäigust ja valmis siin vajadusel oma abi osutama.

Mikk ütles, et RMK plaanib edaspidi kevadel korraldada rohkem väiksemaid metsaistutustalguid.

Kuna aga metsakasvatajad on sel ajal üldise istutustööde organiseerimisega väga seotud, pole neil talgute otsese juhendamise aega tegelda. Mikk küsis, et ehk on siin ühingu liikmetel võimalus talgute juhendamisel abi osutada, olles sellise talgu juures otseseks tööjuhiks ja õpetajaks.

Arvasin, et sellist abi saame osutada aga kas ka igas maakonnas, seda peab veel selgitama. Ma siiralt loodan, et meie ühingu liikmed on siin kindlasti valmis aktiivselt kaasa lööma. Lubasin siis neid võimalusi talve jooksul täpsustada. Meie kohtumisest jäi igati positiivne mulje ja mõlemapoolne soov ühist koostööd edasi arendada.

Jätkame järgmisel aastal oma traditsiooniliste üritustega. Paika on pandud metsameeste kalapüügi võistlus ja kolm metsamehe jälgedes üritust. Korraline üldkogu toimub 13.aprillil Lahmuse mõisas Viljandimaal Suure-Jaani lähedal. Kindlasti püüame täisvõitkonnaga osaleda kutsevõistlustel ja loodame rohkem ühingu liikmeid näha metsarahva päeva korraldamas.

Soovin juhatuse nimel kõigile ühingu liikmetele jätkuvalt tervist ja jõudu järgmise aasta ettevõtmistes ja ikka aktiivset osavõttu meie ühistest üritustest!

Kaarel Tiganik

Eesti Metsateenijate Ühingu esimees

Üldkogu

Eesti Metsateenijate Ühingu üldkogu protokoll.

Aeg ja koht: 15.aprill 2023 Vana-Kõpu mõisahoones

Osavõtjad: Kohal oli: 42 liiget, üldkoosolek oli otsustusvõimeline

Koosoleku juhataja: Elor Ilmet

Protokollija: Malle Kurm-Oks

Esitatud päevakord:

1. Ülevaade Eesti metsateenijate Ühingu 2022. aasta tegevusest

Ettekandja: EMÜ esimees Kaarel Tiganik

2. EMÜ esimehe ja juhatuse valimine

3. Revisjonikomisjoni aruanne: Koit Kraav

1. Liikmeskond

01.04.2022. a seisuga kuulub ühingusse 116 liiget. Liikmeskonnast on jäädavalt lahkunud meie hulgast: 2022. a märtsis Harry Kartau ja 2022. a mais Eino Laur. Eelmisel aastal astus ühingusse 9 uut liiget. Keskmine EMÜ liikme vanus oli 2016. a – 61 a, 2023. a – 65 a. Uusi liikmeid on aastail 2016–2023 juurde tulnud 24.

EMÜ juhtorganid:

EMÜ juhatus on 9 liikmeline:

Aadu Koll - metsakalendri toimetamine, Jõgevamaa tegevuse kordineerija;

Agu Palo – Võrumaa ja Valgamaa tegevuse kordineerija;

Elor Ilmet – esimehe asetäitja, Viljandi ja Pärnumaa tegevuse kordineerija;

Enn Raav – liikmete arvestuse pidamine, Läänemaa, Raplamaa, Harjumaa tegevuse kordineerija;

Kaarel Tiganik – juhatuse esimees, Põlvamaa tegevuse kordineerija;

Koidu Simson – liikmemaksude arvestus, Ida- ja Lääne Virumaa tegevuse kordineerija,

Priit Kask – Almanahhi ja Metsakalendri koostamine ja toimetamine;
Tanel Täheste – asjaajaja, Tartumaa tegevuse kordineerija;
Meelis Tamm – Kodulehe toimetamine.

EMÜ revisjonikomisjon on 3-liikmeline: Ilmar Paal, Koit Kraav ja Marju Ruut

EMÜ 2022. a tegevuskava:

Selleks aastaks oli planeeritud järgmised üritused:

18. veebruaril RMK kaugseiret tutvustav teemapäev;
27. veebruaril Metsameeste kalapüügi võistlus Kodaveres,
30. märtsil Riigikogu külastus;
09. aprillil EMÜ üldkogu Kabala mõisas,
10. juunil Metsamehe jälgedes Heino Seemen;
17. juunil Osalemine Metsanduse kutsevõistlustel,
12. augustil Metsamehe jälgedes Ülo Viilup;
17. septembril Osalemine metsarahvapäeva ürituste korraldamisel;
30. septembril RMK kliimamuutuste osakonna tegevust tutvustav teemapäev;
Kokku oli kõigil üritustel üle 300 osaleja.

RMK kaugseiret tutvustav teemapäev 18.02

Osalejaid 29, Päeva läbiviia - Tauri Arumäe – RMK kaugseire osakonna juht

Metsakorraldus hõlmab metsade majandamise kavandamist ja selleks vajalike andmete kogumist, mõõtmist ja hindamist eraldiste põhiselt, mille põhjal saaks langetada majandamise otsuseid. Metsade kaugseire eesmärk on sarnase informatsiooni kogumine eemalt mõõtes ja kõige sagedamini kasutatakse lennukitelt või satelliitidelt tehtavaid mõõtmisi ning tänapäeval üha enam ka droonimõõtmisi.

Tutvustati kaugseire põhimõtteid ja võimalusi majandamise kavandamisel ja selleks vajalike andmete kogumisel.

27. veebruar Metsameeste kalapüügi võistlus Peipsil

Osalejaid oli 45, kokku 15 võistkonda. Sealhulgas 8 õrnema soo esindajat ja 5 last.

30. märts Riigikogu külastus, 25 osalejat

Tutvusime riigikogu tööga ja tegime ringkäigu lossis. Päev lõppes isamaalise kohvi joomise ja riigikogu piruka söömisega.

Metsanduslikud kutsevõistlused Järvelja 17–18. juuni

Kokku osales 22 võistkonda üle 200 võistlejaga

EMÜ võistkonda kuulusid:

Metsakasvataja mitmevõistlusel – Mari Kartau ja Lui Kunnus

Noorendike hooldaja mitmevõistlusel – Hannes Arula ja Rein Kingla

Metsameistrite mitmevõistlusel – Juhan Püü

Metsaistutaja võistlusel – Hannes Arula

Jahimehe võistlusel – Avo Siilak ja Sander Heinla

Mälumängus – Mari Kartau, Villu Reiljan, Lui Kunnus ja Kalev Tihkan

Võideti võistkondlik esikoht.

Võistluste tulemused

Võistkond	metsa- kasvataja mitmevõistlus	noorendike hooldaja mitme-võistlus	metsa-meistrite mitmevõistlus	mälu- mäng	jahimehe võistlus	metsa istutaja võistlus	KOKKU	KOHT
Metsateenijad	43	65	65	59	43	59	334	1
Graanul mets /Valga puu	40	44	44	35	44	65	272	2
Artiston OÜ	50	37	47	44	45	36	259	3
Vardi Metsaühistu	24	59	31	30	50	43	237	4
RMK	65	40	42	39	0	50	235,5	5
Järvelja metskond	31	0	45	42	65	47	230	6
RMK Kagu metsakasvatus	44	0	59	40	39	45	227	7
Luuu MK	54	43	38	43	40	0	218	8
RMK Sakala	39	54	29	41	0	38	201	9
RMK Võrumaa	29	0	40	45	41	42	197	10
HD Forest	26	0	54	38	59	0	177	11
Woodwell	33	0	32	37	54	0	156	12
Pajaka Puit OÜ	0	0	35	32	47	41	155	13
RMK Läänemaa	27	0	34	54	38	0	153	14
Keskkonnaagentuur	59	0	42	47	0	0	147,5	15
Priimo Mets OÜ	0	50	0	0	0	0	50	16
EMEÜS	45	0	0	0	0	0	45	17
Eesti Metsade Hooldus OÜ	0	41	0	0	0	0	41	18
Forrestsystem Baltic OÜ	0	39	0	0	0	0	39	19
Mammu Mets OÜ	0	38	0	0	0	0	38	20
Erametsaliit	0	0	0	33	0	0	33	21
Võttegrupp	0	0	0	27	0	0	27	22
Baltic Agro Machinery	0	0	0	0	0	0	0	23
Lumbar OÜ	0	0	0	0	0	0	0	24

02. juuli – Metsamehe jälgedes - Heino Seemen.

Kokkusaamine toimus Mulgimaal Sultsi külas, kust Heino on ka pärit. Peale oma elukäigu tutvustamist, külastasime Püstmäe lehisepuistut, Polli Aiandusuuringute Keskust ja Mulkide tammikut. Osalejaid oli 30.

12. august – Metsamehe jälgedes - Ülo Viilup.

Osalejaid oli 40. Väga ilmekas ja argumenteeritud ettekanne käsitles viimastel aastatel teravaks muutunud vaidlusi metsade tagavara, juurdekasvu ja raieahtude teemal.

Proovitükkide külastus: rajatud kolm veerandhektarist proovitükki, et võrrelda tagavara muutusi ja surnud puidu osakaalu.

Päev lõppes rikkaliku lõunasöögi ja Hellenurme veskiga tutvumisega.

Metsarahva päev 17. september.

Teist aastat toimuv üleestiline Eesti Metsaseltsi eestvedamisel toimuv üritus. Eesmärgiks on tutvustada metsaelu ja metsaga seotud tegevusi. Üle Eesti toimus 51 üritust 1500 osalejaga.

EMÜ poolt korraldatav üritus Nohipalo Valgjärvel, osalejaid 27.

Metsarahva päeva matkal Nohipalo metsades oli eesmärgiks rääkida siinsete metsade ajaloost, metsavendade tegevusest, pärandkultuurist, metsa uuendamisest ja kasvatamisest, looduskaitsest, Nohipalo metsakülast ja paljust muust. Matka pikkuseks oli planeeritud 8,5 km ja matka kestvuseks 3 tundi. See oli ka kõige pikem matk kogu planeeritud metsarahva päeva üritustest.

Korraldajad: Agu Palo Kaarel Tiganik, abilised Kalle Kannel, Galina Kinks ja Aita Neemre.

Elor Ilmeti initsiatiivil on analoogset päeva korraldatud Tõrvaugul juba 29 korda.

30. September RMK kliimamuutuste osakonda tutvustav teemapäev

Päeva läbiviija oli Hardo Becker, RMK kliimamuutuste spetsialist ja Eesti Maaülikooli metsakasvatuse teadur.

Tutvustati RMK süsinikuraporti koostamise käiku.

RMK positiivne jalajälg 2021. aastal oli 2,71 miljoni tonni süsihappegaasi sidumine atmosfäärist.

EMÜ trükised

Metsakalender 2022

Trükitud eksemplare 2500 (2021. a–2350 eksemplari). Tulu kalendri müügist 5964€ (2021. a–5643 €).

Kalendri trüki ja toimetamise kulud 3165 € (2021. a–1776 €).

Puhastulu 2799 € (eelmisel aastal 3867 €).

Kalendri ostjad: EMÜ-liikmed 465 tk, (2021–384 tk); RMK – 833 (2021–864 tk); metsaühistud 261 tk (2021–243 tk); teised ostjad 460 tk (2021. a–390 tk); Pensionäridele kingituseks 300 , Forestaliale 40, Liikmemaksud –2115 €. (2021- 1495 €; Pensionäridele kingituseks 300, Forestaliale 40).

Liikmemaksud – 2115 €, (2021–1495 €)

EMÜ almanahhi väljaandmine–115tk, trüki ja toimetamise kulu 627€

Ühingu koduleht www.metsateenijad.ee

Kuidas edasi?

Liikmeskonna suurendamine

Edasine tegevus, kas jätkata traditsiooniliste üritustega, või midagi uut?

Meie juba väga pika traditsiooniga metsamehe jälgedes üritustele oleks vaja lisa uute, võibolla, et ka metsamajanduse suhtes päevakajalisemate üritustega. Miks ei võiks need olla kohtumised inimestega,

kes näevad metsandust ja metsamajandust veidi teise nurga alt, nagu näiteks ELF-i, kotkaklubi või mõne looduskaitse organisatsiooni esindajatega, samuti metsateadlastega, kelle tegemised praeguses metsamajanduses on päevakohased. Nende ürituste läbiviimisel oleks mõistlik teha koostööd RMK, Eesti Maaülikooli ja Eesti Metsaüliõpilaste Seltsiga. Ootaks siin ühingu liikmete arvamusi meie edasise tegevuse ja ürituste kohta, mida võiks korraldada. Muidugi piirab meie ürituste väga suureks paisumist ka rahaline võimekus. Aga koostöös juba eespool mainitud organisatsioonidega oleks kindlasti võimalik rohkem ette võtta.

EMÜ kajastamine vikipeedias. Raul Rebane – kui sind pole vikipeedias, siis sind pole olemas.

Metsaseltsi tegevus

Koduleht Metsaselts.ee

Juriidilised Liikmed: Eesti Erametsaliit, Eesti Metsateenijate Ühing, Fest-Forest AS, Luua Metsanduskool, RMK, SA Järvelja õppe- ja katsemetskond, Jõgeva Metsaselts, Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit, Eesti Maaülikool, Eesti Metsaüliõpilaste Selts ja Eesti Puidumüügi Keskus.

Tegevuskava:

Eesti raievõistlused;

metsanduse kutsevõistlused;

metsanduse visioonikonverents 19. aprillil;

rahvusvaheline võistlus "Noored Euroopa metsades";

Otsustajate Metsakool:

Metsarahva päev.

2. Otsustati: Ühehäälselt pikendada EMÜ esimehe ja juhatuse liikmete volitusi.

3. Revijonikomisjoni ettekandes tunnistati Eesti Metsateenijate Ühingu juhatuse tegevus 3022. aasta kokkuvõttes kordaläinuks. EMÜ finantsitegevus tunnistati heaks. Ühingu majanduslik tegevus ja finantsseisund võimaldavad tegevust jätkata.

Koosoleku juhataja: Elor Ilmet

Protokollija: Malle Kurm-Oks

Akt

Eesti Metsateenijate Ühingu 2022. aasta majandustegevuse revideerimise kohta.

Koostatud 08.aprillil 2023 aastal Tartus Rõõmu teel nr 7 Eesti Metsateenijate Ühingu revisjonikomisjoni poolt koosseisus Ilmar Paal , Marju Ruut ja Koit Kraav .

Revisjonikomisjon vaatas üle EMÜ juhatuse 2022 aasta tegevusaruande, finantsaruande, raamatupidamisbilansi, juhatuse koosolekute protokollid ja asjaajamise.

Leidis järgmist:

2022 aasta jooksul	laekus	9 763,00 €
--------------------	--------	------------

kulutati	10 986,12 €
----------	-------------

2022 aasta eelarve oli kahjumis 1 223,12 €

Rahaliste vahendite jääk seisuga 01.01.2023 a.
on 9709,26 €.

Olulisemad tähelepanekud 2022 aasta kohta:

1. Korraldati traditsiooniliselt päevi „Metsamehe jälgedes“.
2. Jätkati kalendri ja almanahhi väljaandmist.
3. Võideti metsameeste kutsevõistlus
4. Võisteldi talvises kalapüügis
5. Tehti koostööd RMK-ga, Eesti Metsaseltsiga ja Eesti Metsaüliõpilaste seltsiga.

EMÜ tegevuse üle vaatamise tulemusena teeb revisjonikomisjon järgmised ettepanekud ,mis võiks aidata organisatsiooni tugevdamiseks:

1. Jätka ühingu liikmeskonna laiendamist, kaasates üliõpilasi, inimesi erametsast.
2. Juurutada Eesti Metsateenijate sümboliga esemeid ja kasutada neid ühingu reklaamimiseks ning lisa tulu teenimiseks.

Revisjonikomisjon otsustas:

- Tunnistada Eesti Metsateenijate Ühingu juhatuse tegevus 2022. aasta kokkuvõttes kordaläinuks. Raamatupidamine on korraldatud. On peetud liikmete ja liikmemaksude arvestust.
- Tunnistada Eesti Metsateenijate Ühingu finantstegevus 2022. aastal heaks.
- Ühingu majanduslik tegevus ja finantsseisund võimaldab tegevust jätkata.

Teemapäev

Kotkaklubi tegevust tutvustav teemapäev.

Eesti Metsateenijate Ühing korraldas 17.veebruari Kotkaklubi tegevust tutvustavateemapäeva Tartus RMK Tartu metsamajas. Kotkaklubi tegevusest andis ülevaate klubi üks asutajaliikmeid Urmas Sellis. Saali oli kuulama tulnud kolmekümne huvilise ringis

Kotkaste vaatlemisel ja kaitsmisel Eestis on pikk ajalugu. Esimesed teadaolevad vaatlused pärinevad 20. sajandi esimesest poolest. Ilmselt on olnud kotkahuvilisi ka varem, aga puudub tõestusmaterjal. Läänud sajandi alguspoole kotkatöödest on valminud 1937. aastal lühifilm „The Last of the Golden Eagle”. See on tõenäoliselt Muraka rabas 1935. aastal Eesti Kulturfilmi vändatud ja hiljem Inglismaal monteeritud ringvaade (vaata lisaks Postimees, 9. juuli 1935). Tollel ajal olid metsavahid ja ka metsaülemad põhilisteks infokogujateks kohapeal. Kotkapesade kontrollimisega tegelesid Johannes Lepiksaar, N. Mikkelsaar, Gustav Vilbaste. Peale sõda tegelesid kotkastega Eerik Kumari, Ülo Järvekülg, Lembit Enok, Hillar Pärjassaar. Alates 1960 kaitsavad kotkaid Aksel Baumer, Fred Jüssi, Tiit Randla, Jaan Rannap, Edgar Valter. Hiljem Jüri Tõnisson ja Anti Õun. Organisatsiooniliselt uuele tasemele jõuti kotkakaitstes 1989. aastal, mil Einar Tammuri eestvõttel moodustati looduskaitsekooperatiiv „Kotkas”. 1991. aastal algasid kotkasõprade igasügisised kokkusaamised, mida esialgu nimetati ka looduskaitse-kooperatiivi „Kotkas” laiendatud koosolekuteks. Uute liikmete lisandudes ja Eesti riigi arenedes kujunes kooperatiivist kümne aasta jooksul kotkahuviliste klubi, mis sai 1999. aasta 18. märtsil ametliku nime Kotkaklubi. Kotkaklubi nime all tegutsetakse sõltumatu vabaühendusena tänaseni.

Praegusel momendil kuulub Kotkaklubisse 30 liiget, keda ühendab soov teha midagi kotkaste heaks. Nii on Kotkaklubi põhikirjaliseks eesmärgiks, et kotkad ja must-toonekurg jääksid ilmestama Eesti maastikku ka tulevikus. Oma eesmärkide saavutamiseks algatab ja vajadusel teostab Kotkaklubi mitmesuguseid loodus- ja keskkonnakaitselisi projekte, osaleb praktiliste kaitseabinõude väljatöötamises ja rakendamises ning tegeleb avalikkuse informeerimisega. Koostöös riigiasutuste, teadusasutuste, ettevõtete ja aktiivsete kodanikega pingutatakse kotkaste ja must-toonekure kaitse nimel.

Kotkaklubisse saab astuda vaid kõigi seniste liikmete nõusolekul (vt Kotkaklubi põhikiri). Reeglina peab soovija olema varem näidanud oma soovi ja oskust kotkaste või teiste kullilistega tegelemisel ja sel teel tõestanud tegudega oma sobivust Kotkaklubisse kuulumiseks. Kotkaklubi tegevust koordineerib juhatus. Kogu tegevus Kotkaklubis on vabatahtlik või projektipõhine ning keerleb kotkaste ja must-toonekure ümber. Kotkaklubi liikmeid on pea terves Eestis. Igas maakonnas on Kotkaklubil oma koordinaator, kes tegeleb sealsete kiiremate probleemide lahendamisega. Vajadusel saate pöörduda üleriigilistes kotkaid puudutavates küsimustes Kotkaklubi üldkontaktile (praegu 58 002 869, klubi@kotkas.ee).

Kotkaklubi tegevuse eesmärgiks on proovida saavutada olukorda, kus kotkad ja must-toonekurg saaks ilma inimese abita hästi hakkama. Aga see pole kerge, sest enamuse inimeste prioriteedid on mujal, märksa enesekesksemad.

Hästi läheb merikotkal, suhteliselt hästi kalakotkal ja väike-konnakotkal.

Halvasti läheb must-toonekurel, suur-konnakotkal ja viimastel aastatel vist ka kaljukotkal. Kui väikestesse metsaojadesse kala juurde ei tule, siis must-toonekurg sureb välja. Haruldane suur-konnakotkas ilmselt lahustub märksa arvukamas väike-konnakotkas ja sureb siis ka välja (neil on rohkem probleeme rändel ja talvituskohtades). Kaljukotka kohta praegu ei julge nii musti toone kasutada, sest ei tea, miks viimastel aastatel noorte suremus suur on?

Pesitsustingimused on vaid üks oluline osa mingi liigi säilimiseks vajalikest tingimustest, aga sama olulised on toitumistingimused (sh piisav ja saastevaba toit), rände- ja talvitusaeagsed tingimused. Eks õhusaastegi teeb omad korrektiivid, kehvast toitumises isendid kannatavad igasuguste haiguste käes.

Must-toonekure toitumisealade parandamiseks oleks vaja kalaseiret kõigepealt teha väikestes vooluveekogudes üle Eesti, aga selleks pole raha ja ei paista et tuleks ka. Ega kala ei taha seal elada, kus vahepeal vesi ära kaob.

Urmas Sellis

Kaarel Tiganik

Kalapüük Peipsil.

On saabunud jälle päev, 4.märts 2023. aastal, millal metsameeste seltskonnad suunduvad Kodavere poole. Juba nagu traditsiooniks saanud on ka ilmataat sellel päeval metsamees. Pilve tagant piilub päike ja ka tuul ei ole vali.

Sellel korral oli siis 14 võistkonda ja 43 osavõtjat. Tänavu naiste arv oli küll suurenenud aga laste arv võrreldes möödunud aastaga samaks jäänud. Tulevikule mõeldes annab lootust ka laste arvu suurenemisele. Traditsioonilised sõnad innustuseks päeva alguseks ja siis tegudele.

Kes innukamalt,

kes täis
otsustavust

Tänavune ülesanne oli leida üles Pepsi järve suurem kiisk ja suurem lätlaste lemmik - särg. Nii seal järvel toimetati.

Keegi vanaisa õpetas lapselast kuidas jää alt kala välja meelitada

Kellegi vanaisa ei olnud nii kompetentne ja pidi kohtunikult nõu küsima

Kohati ka mõtliku presidenti, kes uuris mingit kindlat punkti - lootusega näha mingit liikumist.

Kui aga ei näkanud sai tegeleda kujutava kunstiga

Selliseid oli sel päeval terve Peipsi järv täis - nii kaugele kui silm ulatus.

Peale pikka püügi päeva olid tulemused mõneti isegi üllatavad - oli nulli- ja pullimehi, kes tõdesid, et järves oli kala küll, aga kotti ei jätkunud. Mõned üritasid, nagu eelneval aastal, kohtunikule maha müüa kõige väiksemat kiiska. Tõsi, eelmisel aastal oleks tõesti saanud kahe kiisaga esikoha. Kõige pisimad kiisad kaalusid 5,9 g ja 6 g.

Sel korral aga otsisime kõige suuremat. Loomulikult ka leidsime. Selleks osutus võistkonna „Jõgeva rajooni ahvenad“ püütud kiisk kaluga 25 g. Püüdjaks Mari-Liis Guske.

Ka särg tegi suure üllatuse - kõige toekam kaalus 270 g. Selle tabasid võistkond „Vanamehed“, kes osutasid ka üldvõitjaks. Neil õnnestus Peipsi järvest välja meelitada 15 kg lätlaste lemmikud.

Mehed olid nii härdameelsed, nähes maale naasevaid tühjade kottidega lätlast, annetasid oma saagi neile. Võistkonna koosseisus olid Jüri Piir ja Rein Talvik. Saak tingliikme kohta 7500,00 g.

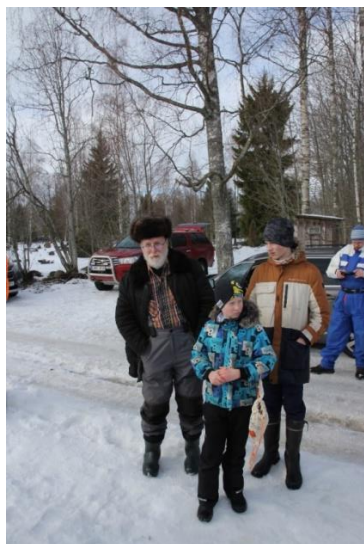
Teise koha hõivasid, nagu juba traditsiooniks on saanud võistkond „Jõgeva rajooni ahvenad“ koosseisus: Mari-Liis Guske, Ivo Maidla ja Valmar Evert. Nende kogu saak 3,65 kg ja saak tingliikme kohta 1026,56 g.

Auhinnalisele kolmandale kohale tuli võistkond „Ingel“. Nende kogu saak oli 4,305 kg ja tingliikme kohta 717,50 g. Võistkonnas oli kõige rohkem tuleviku kalastajaid - tervelt kolm (Loore Ingel, Markus Punder ja Kõu-Ernst Russ). Samuti oli ka naiskalalisi kolm - Keidy Ingel, Tairi Tamm ja Teivi Ingel.

Kogu võistkond oli ka võistluse arvukam, kokku üheksa liiget. Eelpool nimetatud seltskonnale vähem aktiivsemaid kalamehi oli ka kolm Tauri Ingel, Tanel Niider ja Eero Smirnov.

Peale ametlikku osa söödi Alatskivi Kivi kõrtsi kokkade poolt keedetut seljankat, joodi teed ja meenutati päeva tegusid.

Metsa talu kandvad jõud peale rasket püügipäeva

Enamus seltskonda peale võistluse lõpetamist.

Nagu juba tavaks toetas üritust Eesti Metsateenijate ühing, kes muretses toekad kinkekaardid ning kinkis meenutuseks terveks aastaks Eesti Metsateenijate ühingu seinakalendri. Ilmar Paal tunnustas ainsat naisvõistkonda (koosseisus Elle Mäerand ja Tiia Ilmet) kolme kilose latikaga.

Tänu kõigile tagant tõukajatele ja osalejatele.

Koit Kraav

Kutsevõistlus

Metsanduslikud kutsevõistlused Järveljal.

09-10. juunil toimusid Järveljal 53. metsanduslikud kutsevõistlused, kus ka Eesti Metsateenijate Ühingu võistkond edukalt osa võttis. kolmandat aastat on võistluste peakorraldaja Eesti Metsüliõpilaste Selts Eesti Metsaseltsi toetusel. Oma väikse panuse kutsevõistluste õnnestumisele andis ka metsateenijate ühing. Meie korraldada oli noorendike hooldamise võistlus ja võistkonnaarvestuse pidamine. Kokku osales kutsevõistlustel sel aastal veidi üle 200 võistleja.

Kõige osavõturohkem oli mälumäng, kus osales 21 võistkonda üle 80 võitlejaga. Üksikaladest oli kõige osavõturohkem metsanduslik mitmevõistlus (varem metsakasvataja võistlus) 37 võistlejaga

Oma täisvõistkonna pani sel aastal välja ka Eesti Metsateenijate Ühing. Sel aastal olid kõik ühingu eest võistlejad ühingu liikmed. Kahel alal noorendike hooldamine ja metsakasvataja võistluses oli välja pandud kaks võistlejat. Võistkonna arvestuse läheb teatavasti arvesse parima võistleja tulemus. Olime suutnud välja panna ühtlaselt tugeva võistkonna, mille tulemuseks oli ka võistkondlik esikoht ehk et

Eesti parimateks metsameesteks krooniti taas Eesti Metsateenijate Ühingu võistkond. Seekord tuli üldvõit üsna napilt Luua metsanduskooli ja RMK kagu metsakasvatuse võitkonna ees.

Meie võistkonda kuulusid:

Metsakasvataja mitmevõistlus: Lui Kunnus
Kaarel Tiganik

Noorendike hoodus Hannes Arula
Rein Kingla

Metsameistri võistlus Juhan Püü

Metsaistutus Hannes Arula

Jahimehe võistlus Risto Sepp
Ülo Varrik

Mälumäng Mari Kartau
Villu Reiljan
Lui Kunnus
Kalev Tihkan

Kõige toekama panuse meie võitu pani endiselt Hannes Arula. Noorendike hooldamise võistluses sai ta neljanda koha, võitis aga ära metsaistutuse võistluse.

Kõige osavõtjate rohkemal võitluslal - mälumängus saavutas meie võistkond seekord neljanda koha. Peaauhinnaks saime RMK metsamaja tasuta kasutamise õiguse 200 euro ulatuses. Olime RMK Ojaäärse loodusmajas. Kutsutud olid lisaks võistlejatele nii võistluse korraldamisele kaasaaitajad ja ka teisi ühingu liikmeid, kes meie ürituste õnnestumistele on oma panuse pannud. Järgmised kutsevõistlused toimuva taas Järveljal 7-8. juunil. Ootame ka seekord metsateenijate ühingu liikmete aktiivset osavõttu. On ju metsanduslikud kutsevõistlused üks kõige pikema ajalooga metsameeste üritus.

Kaarel Tiganik

(Tabel)

Metsamehe jälgedes

Juubilar Villu Reiljani lugu.

16. juunil said Metsateenijate Ühingu liikmed kokku Luual, et kohtuda tuntud metsandus- ja riigitegelase Villu Reiljaniga tema juubeli puhul. Oli kaunis suvepäev, mis algas hommikuse kohvi ja suupistetega. Seejärel andis Villu meile ülevaate oma tegusast ja värvikast eluteest. Pärast sai esitada ka küsimusi. Kas sõjaväkke ei tahetudki?

Villu arvates oli ta lühinägelik. Kuigi kõik andmed sõjaväe paberil ja arsti juures päriselt ei kattunud, lahenes olukord siiski õnnelikult. Kuhu kadusid Luua karukujud?

Need asetati ümber mõisa parki, kust nad lõplikult pihta pandi. Neid pole enam nähtud.

Villu sündis 23. mail 1953. aastal Võrus. Tema kodukohaks oli Mikita küla, sealt algas ka koolitee Ristemäe algkooli. Esimesse klassi läks Villu vend Jannoga koos kuueselt. Kui neli klassi sai

läbitud, siis järgmine aste oli Viitina 8-kl kool, mis lõpetati 1967. aastal. Edasi viis tee Fr. R. Kreutzwaldi nim Võru 1. Keskkooli, kus Villu oli oma klassis kõige noorem õpilane. Kahjuks ema Elfriede suri varakult, kui mõlemad pojad olid veel abiturientid.

Kui keskkooli oli 1970. aastal kätte saadud, siis järgmine valik oli EPA ja metsanduse eriala. Sisseastumise ajal selgus, et konkurss oli äge, ühele kohale 3,5 soovijat. Õpingute lõpuni jõudis 35 noort, kuigi stuudiumist võttis osa kokku 64 noort inimest. Õppejõud Lembit Muiste suunas Villu Reiljani ja Kaljo Voolma Eesti Metsainstituuti Peeter Rõigase juurde diplomitöö materjali koguma. Villu Reiljan lõpetas EPA 1975. a cum laude metsamajanduse insenerina.

Villule meeldis jahil käia ja spordiga tegeleda. Võrus ja ka hiljem armastas ta lauatennist mängida ja oli Jõgevamaa 6 kordne meister üksikmängus. Samuti harrastas Villu jõutrenni teha ja sai tõstmises 1973. aastal EPA meistriks 67,5 kaalus. Hiljem jätkus side spordiga nii ühingu "Jõud" presidendina kui ka Jalgrattaliidu presidendina.

1974. aastal leidis Villu endale abikaasa Anne (sündinud Nõmm). Perre sündis 1975. aastal tütar Heidi, kes töötab advokaadina ja ja 1977. aastal tütar Kaidi, kellest sai psühholoog.

Esimeseks töökohaks sai Pajusi kolhoos. Järjest hakati teda ametiredelil ka edutama. Kõige õnnelikumana tundis ta end just metsaülemena. Villu Reiljan töötas aastatel 1974–75 Eesti Metsamajanduse ja Looduskaitse Teaduslikus Uurimisinstituudis; 1975–76 Palamuse Metsamajanduse Sohvoostehnikumis direktori asetäitjana, 1976 – 1991 Kaarepere Sovhoostehnikumis metsamajanduse vaneminsenerina ja direktorina ning aastail 1991 – 1995 Luua Kõrgema Metsakooli direktorina. Selles ametis sai talle oluliseks kutseõpetuse reformimine. 1995. aastal sai temast Riigikogu liige, aastail 1995 – 1999 oli ta keskkonnaminister ja 1999. aastast jälle Riigikogu liige. Villu on töötanud kokku neljas valitsuses ja valitud Riigikokku koguni viiel korral. Oluliseks osutus Villu esitatud ettepanek, et riigimetsa ei pea erastama ja see võeti ka otsusena vastu. Tähtsaks majanduses on olnud metsapoliitika väljatöötamise juhtimine aastail 1996 – 1997. Tubli töö eest on teda autasustatud Riigivapi IV klassi teenetemärgiga.

Mis puutub parteilisse tegevusse, siis aastail 1994–1999 kuulus Villu Eesti Maarahva Erakonna juhatusse ja aastatel 2000 – 2007 oli ta Rahvaliidu esimees.

16. juuni koosviibimine jätkus ringkäiguga mööda Luua Kõrgemat Metsakooli, kus nägime õpperuume ja laborite sisustust ning uuemat metsatehnikat. Õppejõud Aino Mölder, kauaaegne Villu naaber, jagas teavet õppurite ja õpitavate erialade kohta. 100 õppuri kohta on 20 kaugõppijat ja 80 kohapeal õppijat. Luual on võimalik õppida metsuriks, metsatehnikuks, metsakasvatajaks ja metsamajanduse spetsialistiks. Saab õppida metsamasinaid tundma ja kasutama. Keskkooli baasil saab valida arboristi ja puittaimede hindaja kutse.

Järgnes neljatunnine metsaekskursioon ühise bussiga mööda Kaarepere kauneimaid kuuse-, männi- ja lehisepuistuid, kus Villu jagas seletusi puistute koosseisu, vanuse, täiuse ja juurdekasvu kohta.

Pärast ekskursiooni võõrustas Villu meid oma kaunis kodus, nautisime seal kõike head ja paremat ning kuulasime peoperemehe lustakaid juhtumisi ja värvikaid anekdoote. Muljetavaldav oli tema arvukas jahiloomade topiste kollektsioon, millest osa olid meile täiesti tundmatud.

Soovime Metsateenijate Ühingu nimel Villu Reiljanile juubeli puhul palju õnne, tugevat tervist ja jätkuvat jaksu nõustamistegevustes.

Malle Kurm-Oks

Metsateadlane Ivar Sibul.

Metsateadlane Ivar Sibul koos maarjakaskedega

Lõikuskuu 10. päeval toimus Järveljal Eesti Metsateenijate Ühingu kutsel kohtumine metsateadlase, metsandusõppejõu ning Eesti putuka- ja puudeuurija Ivar Sibulaga. Päeva esimeses pooles andis professor Sibul sisuka ülevaate oma suurest suguvõsast, tegi huvitava kokkuvõtte enda kujunemisest akadeemiliseks metsateenijaks ning rääkis oma paljudest harrastustest ja ühiskondlikest tegevustest. Pärastlõunal külastasime maarjakase kloonitaimedega rajatud geograafilist katsekultuuri ja arboreetumit Agalis. Tegusa päeva võtsid kokku hilisemad arutelud Järvelja söögimajas. Allpool lühike ülevaade kohtumisel kuuldust.

Juured ema ja isa poolt.

Nagu mitmetel Eesti metsateadlastel on ka Ivari sugupuu seotud Võrumaaga ning selle juured asuvad sügaval ja mitmel pool Räpina kihelkonnas. Ivari lapsepõlvkodu – Tsirkse Hiobi talu asub Põlvamaal Räpina vallas. Sünnitaluga on tihe side Ivaril ning tema kahel vennal säilinud ka praegu. Talus tegeleb Ivar peamiselt hobimesinduse ning kultuurmustikakasvatusega.

Esimesed märkmed 61,40 ha suurusest Zirkse-Hiobi kinnistust pärinevad aastast 1876. Veriora mõisast eraldatud Tsirkse Hiobi talu ostis 1894. aastal 2617 hõberubla eest Toostest pärit Hindrik Hansu poeg Ritsland (Ritsbek) (1861–1928). Hindrik Ritslandi üks neljast vennast oli Jaan Ritsland (Ritsbek) (1852–1911), kelle vanem poeg oli Daniel Ritslaid (Ritsland) (1880–1967). Daniel Ritsland oli põllumees ning mõjukas ühis- ja seltskonnategelane Räpina kihelkonnas, Põllumeeste Seltsi liige ja esimees, Räpina-Linte Piimaühistus ja Hoiu-laenuühistu nõukogus, Kaitseliidu asutaja Räpinas. Danieli kolmas poeg oli Valdek Ritslaid (1910–1990), kes oli tuntud metsateadlane ja hilisem TRÜ metsandusteaduskonna dekaan.

Hindrik Ritsland abiellus Võukülalt pärit Lotti Mältoniga (1874–1942). Peres kasvas seitse last, kellest kolm kahjuks juba noorena surid. Vanima poja Arthur Ritslaidi puhul oli tegemist Ivari emapoolse vanaisaga, kelle abikaasaks oli Kahkvast pärit Laine Armilda Oinberg (Ritslaid) (1915–1996). Kuigi talu algaastatel oli palju vaeva ja viletsust, jõuti ajapikku siiski ehitada uus elumaja, ait, laut, rehi ja rehealune. Elatuti põllupidamisest, loomakasvatusest ning müüdi ka metsamaterjali. Kasvatati teravilja ja lina, talus oli kaks hobust, lüpsilehmad, noorloomad, lambad, sead ja kodulinnud. Talul oli ka suur õunapuuad ning väike mesila. Pärast Hindrik Ritslandi surma sai taluperemeheks vanem poeg Arthur. Perenimi eestistati ja nimekujuks sai Ritslaid. Noorperemees oli algharidusega, kuid ärksa vaimuga: küll väntas ta vokiga elektrit, kasvas tiigis kalu, meisterdas viuli, mis on veel praegugi alles, tegi rauatööd oma sepikojas. Arthur oli aktiivne ka ühiskondlikus elus, osales omakaitse tegevuses, oli kindlustusseltsi esimees jne. Nagu paljud teisedki eestlased, mobiliseeriti Arthur 1944. aastal Saksa sõjaväkke ning pärast sõjavintsutusi asus ta elama Suurbritanniasse Walesi, kus õppis ära heal tasemel inglise keele, mis andis talle võimaluse omandada laevamehaaniku eriala. Ta töötas aastakümneid mitmetel Inglise kaubalaevadel II ja I mehaanikuna ning sõitis läbi peaaegu kõik maailma mered, millest annavad tunnistust külastatud sadamalinnadest kaugele kodumaale kodustele saadetud piltpostkaardid.

Ivari isapoolne vanavanaisa oli Jaan Sibul (1869–1953), kes on laiemale üldsusele tuntud peamiselt oma kirjanikunime – Ivan Narodny järgi. Jaan Sibul oli ajakirjanik, näite- ja novellikirjanik, ühiskonnategelane ning poliitik, kes suurema osa oma elust elas Ameerika Ühendriikides. Räpina kihelkonnas Vilustes sündinud Jaan Sibul abiellus Pauline Mathilde Wijandiga (1874–1964), kelle vanematele kuulus Reo veski Veriora vallas Võrumaal. Peres oli kolm last, kellest vanim Aleksander Sibul (1896–1945) oli Ivari vanaisa.

Pauline Mathilde Wijandi neljast vennast üks oli Widrik Wijand (1860–1921), kes abiellus Rosalie Emma Pernitzaga (1869–1955) Võõpsus ja nende neljas laps oli Salme Lydia Wijand (Etverk) (1907–1996), kes oli metsateadlase Ivar Etverki ema.

Ivari vanaisa, veskiomanik Aleksander Sibul, mõrvati metsavennana 1945. aastal NKVD hävitusagendi poolt oma kodukandi metsades. Mõni kuu varem langes Veriora vallas Sühavahval peetud lahingus nõukogude julgeolekutöötajate kuulist ka Aleksandri noorem vend Leonhard Sibul (1901–1945).

Laiihaardeline haridustee ning mitmekülgne teadus- ja õppetöö

Eelmisel aastal oma esimest juubelit tähistanud Ivar Sibul on sündinud Räpinas. Ivar on läbinud sisuka ja mitmekülgse haridustee. Tema esimeseks kooliks oli Viluste 8-klassiline kool, millele järgnesid õpingud Räpina Keskkooli reaalklassis. Metsandusõpinguid algasid 1991. aastal Eesti Põllumajanduse Akadeemias. Eesti Põllumajandusülikoolis ja Eesti Maaülikoolis on kaitsnud Ivar ka oma akadeemilised kraadid entomoloogia ja metsanduse erialal. Ivari esimesed ja parimad mälestused erialaõpingutest pärinevad aga Luua Kõrgemast Metsakoolist, mille ta lõpetas 30 aastat tagasi ülikooliõpingute kõrvalt.

Lühemad ja pikemad täienduskoolitused ning praktikad on viinud teda paljudesse riikidesse, sh Rootsi, Soome, Saksamaale, Austriasse, Leetu jm. Konverentsid ja teadusseminarid aga mitmele mandrile ja rohkem kui kolmekümnesse erinevasse riiki. Koos esinemistega võõrastes maades on ta leidnud alati ka mõned päevad ümbruskonna loodusväärtustega tutvumiseks. Need ekspeditsioonid on aidanud fotografeerida, koguda ja koostada kohapealsest floorast ja faunast herbaariume ja kogusid, mida on hiljem saanud kasutada väärtusliku õppematerjalina õppetöö läbiviimisel. Siinkohal tasub meenutada, et Ivari õpetada on ülikoolis sellised vastutusrikkad distsipliinid nagu dendroloogia ja metsaentomoloogia.

Väljaspool ülikooliseinu on Ivar õpetanud ja koolitanud aastakümneid nii kooliõpilasi kui ka erametsaomanikke. Ivar on osalenud paljude aastate jooksul SA Noored Kooli algatuses, mille eesmärgiks oli tugevdada Eesti koolide ja ülejäänud ühiskonna koostööd. Hinnatud lektor on Ivar ka erametsaomanike hulgas, kellele on ta korraldanud lugematul arvul õppepäevi ja pidanud hulgaliselt loenguid. Lisaks rohked nõuanded ja ekspertarvamused ajakirjanduses, televisioonis ja raadios.

Ivar Sibul on avaldanud üle 270 publikatsiooni. Ta on juhendanud ja retsenseerinud diplomi-, bakalaureuse-, magistri- ja doktoritöid ning õpilasuuringuid vanemas kooliastmes. Peale selle on ta olnud ka mitmete rahvusvaheliste teadusajakirjade retsensent. Rohkem kui tosikond aastat oli Ivar Sibul ka rahvusvahelise teadusajakirja Metsanduslikud Uurimused / Forestry Studies toimetaja.

Rohkelt ilmunud raamatuid

Ivar on olnud ka viljakas sulesepp, olgu selleks siis raamatute kirjutamine-koostamine või nende toimetamine ja tõlkimine. Siinkohal võib üles lugeda rea nii erialaseid kui ka aja- ning kultuuriloolisi teoseid, mille valmimisse on Ivar oma panuse andnud. Neist võiks esile tõsta järgmised: Maarjakask ja tema kasvatamine (2000), tõlkeraamat Euroopa puud (2005), Puiduteadus (2006), Väike puidualbum (2009), Kaitseliidu Tartu Malev 100 (2017), Sada aastat emakeelset akadeemilist metsandusharidust Eestis (2020), *Alma Mater*'i malevlased (2021), Järvelja aeg ja inimesed (2022).

Filateelia ja teised hovid

Ivaril on sinasõprus ka filateeliaga. Arvatavalt tekkis see huvi lapsepõlves vanaisa poolt erinevatest riikidest saadud postkaartide-kirjade tõttu. See hobi on kestnud suuremate ja väiksemate tõusude-mõõnadena kuni praeguse ajani, kuigi huvi ja kirge jagub hetkel vaid Eesti teemalistele markidele. Siiski on sellest Ivari hobist võitnud ka metsamehed, sest Ivari initsiatiivil ilmusid nii eesti keelse metsandushariduse 100. juubeliks välja antud tervikasi kui ka unikaalne puidulehele trükitud

margiplokk Järvelja 100. Ivari algatusel hakati Eesti Posti poolt välja andma ka puid ja põõsaid tutvustavat margiseeriat Eesti metsapuud.

Üheks Ivari meelistegevuseks on ka fotograafia. Peamiselt jäävad Ivari objektiivi ette putukad ning makrovaates puud-põõsad. Kuigi mõned fotod on leidnud ka konkurssidel äramärgimist, on tehtud ülesvõtted leidnud kasutust ikkagi peamiselt õppeesmärgil ettekannetes või illustratiivmaterjalina artiklites ja õpikutes.

Ivari suvine meelistegevus on aga mesindus ning omajagu aega ja energiat võtab tegelemine kultuurmustikatega. Samuti ei jäta teda ükskõikseks kalapüük ning Kaitseliidus tegeleb ta laskmisega ning olnud ka selle eestvedajaks. Huvi pole raugenud ka mälumängu vastu, mis köidab teda jätkuvalt. Mälumäng on spordiala, mis on Ivari riiulile toonud nii mõnedki medalid ja karikad.

Ühiskondlikud tegevused.

Ivari aktiivne ja laihaardeline tegevus erinevates ühiskondlikes organisatsioonides on märkimisväärne. Ta kuulub mitmete ühingute juhtorganitesse või on olnud nende looja. Talle on ühtviisi olulised nii vabatahtlikud riigikaitseorganisatsioonid kui erialaühendused ja akadeemilised vabaühendused. Üliõpilaspõlvest saati kuulub Ivar üliõpilaskorporatsiooni Rotalia. Kindlasti tuleb esile tõsta tema vabatahtlikku kuulumist Kaitseliitu ning Tartu Maleva Akadeemilist malevkonda, mille koosseisu Ivar kuulub selle taasasutamisest. Tähelepanuväärse tegevusena on ta näiteks toonud Järveljale igal aastal kümneid kaitseliitlasi, kes on aidanud õppemetskonda kevadistel metsauuendustöödel. Samuti kuulub Ivar reservohvitserina Eesti Reservohvitseride Kogu ridadesse, mille vanematekogu liige ja Tartu osakonna juhiks on ta ka praegu. Erialaseltsidest olulisemad on Ivarile nii Maarjakase Selts kui ka erametsaomanikke ühendav Metsanduse Arendamise Ühing, mille juhatuse esimeheks või juhatuse liikmeks ta on olnud juba aastaid. Ivari mitmekülgne ja innukas ühiskondlik tegevus pole jäänud tähelepanuta, mistõttu talle on jagunud väga mitmeid ühiskondlikke ja organisatsioonilisi tunnustusi.

Kokkuvõtvalt tuleb märkida, et Järveljal koos veedetud päev ühe tuntuma noorema põlvkonna Eesti metsateadlase Ivar Sibulaga oli ülimalt huvitav ja teadmisterohke.

Soovime Ivarile edu ja kordaminekuid!

Vanaisa Arthur Ritslaid (Ritsland) (1908–1980) 1970-ndatel aastatel Ühendkuningriigis Walesis Cardiffis.

Vanavanaisa Jaan Sibul (Sibbul) (alias Ivan Narodny) (1869–1953) New Yorkis.

Ivar Sibula vanemad Mai Sibul (Ritslaid) (1941–2019) ja Jaan Sibul (s. 1939).

Malle Kurm-Oks

Jaan Ruut

Jaan Ruut asus 1969. aastal pärast EPA metsaosakonna lõpetamist tööle Põlulas abimetsaülemana. Juba 1970. aastal edutati ta Põlula metsaülemaks. Seda ametit pidas Jaan suisa 31 aastat kuni metskonna likvideerimiseni 31. detsembril 2001. Jaan kuulub selle saavutusega kõige staažikamate metsaülemate hulka. Enne pensionile siirdumist 2008. aastal oli ta seitse aastat teenistuses RMK Sonda metskonnas metsnikuna.

Talle omasteks joonteks olid järjekindlus ja kannatlikkus, viisakus, sõnapidamine ning osavõtlikkus. Jaani on autasustatud kõikvõimalike metsanduslike rinnamärkide ja rohkete au- ning tänukirjadega. Tema suurimaks hobiks oli jahipidamine.

Jaani meenutused oma lapsepõlvest, kooli- ja tööaastatest.

1943. aasta aprillikuu viieteistkümnendal päeval sõitis Tartus voorimees Toomemäe sünnitusmaja juurest mäest alla, vankris olid ema Kiira ja isa Heigo Ruut ning nendega kaasas Jaan koos oma kaksikõega.

Jaanile on hästi on meelde jäänud mälopildid Loopre mõisast, mis oli omanikult ära võetud ja kuhu Jaani vanemad said rentnikuks. Noorem õde sündis väikeses Pilistvere haiglas neljakümne seitsmenda aasta novembrikuu alguses. Loopre mõisast koliti Patsi nimelisse tallu.

Neljakümne üheksandal aastal, kahekümne viiendal märtsil olid talus kutsumata külalised. Isa-ema olid hädaohust teadlikud, kuid ei tahtnud väikeste lastega kodust lahkuda. Jaan mäletas, et võõrad

tulid veoautoga. Sõdurid pandi õue valvama ja paar neist hakkasid maja läbi otsima. Ohvitser istus nurgas laua taga ja kirjutas leitud asju üles. Ahju otsast leitigi mõned vintpüssi padrunid. Sõiduauto Moskvits pandi veoauto kasti ja „rekvireeriti“. Kui äraminekuks läks, siis küsis Jaan isalt, et kas ta tuleb varsti tagasi. Möödus seitse aastat, enne kui isa viiekümne kuuendal aastal koju tagasi jõudis.

Emapoolsed vanaisa-vanaema võtsid Jaani perekonna enda juurde. Vanaisa Aleksander Jakobson töötas pärast sõja lõppu Viljandis haridusosakonna juhatajana. Viiekümndal aastal alustas ta vene keele õpetamist Holstre 7-klassilises koolis, kus algas ka Jaani ja tema õe koolitee. Vanaema Johanna Johanson oli Holstre mõisas toatüdrukuna ametis. Ta hoolitses lastelaste söögi ja riietuse eest. Ema oli aga jäänud Viljandimaale Loopre mõisa ja pidas seal lüpsja ametit – mõisa lauta olid talumehed oma lehmad toonud, neid tuli siis käsitsi lüpsata, Talvel oli Jaan Holstres vanaisa-vanaema juures, suvel aga Loopres.

Mis isasse puutub, siis kolmekümndatel aastatel ta vahetas perekonnanime – Zilmerist sai Ruut. Ta oli energiline mees, kes pidas vedurijuhi ametit. Lisaks töötas lukksepana ja ehitusbrigadirina. Viimases ametis saigi ta kuuekümne neljandal aastal saigi surma, kuna metsakuiv puu kukkus selja tagant peale.

Jaan lõpetas Holstre kooli viiekümne seitsmendal aastal ja edasi viis tee Põltsamaa keskkooli. Kui keskkool läbi sai, mõtles Jaan olla aastakese kodus ning teha tööd ja alles siis minna Tartu Ülikooli füüsikat õppima. Ta läks Kõo kolhoosis kombaini peale tööle, kuid ei saanud kuigi kaua vilja koristada. Isa arvas, et küll poeg jõuab elus tööd teha, aga noorena on õppimine ikka kõige tähtsam. Kohalikus lehes oli kuulutatud, et tuleb järelkonkurss mehhaniseerimise ja metsanduse teaduskondadesse, Jaan valis metsanduse. Metsandusõpinguid, eriti Järvseljal veedetud aega, meenutab Jaan sooja tundega.

Enne kõrgkooli lõppu tuli kutse sõjaväeteenistusse. 1964. aastal läks ta aega teenima Leningradi lähedale Sideakadeemiat teenindavasse väeossa, kus õpiti nii morsetähestikku kui ka telegraafiaparaadi kasutamist. Sõjaväes teenimine kestis kokku kolm aastat.

1967. aastal jätkas Jaan õpinguid EPA neljandal kursusel. Õppejõududest jäi talle kõige enam meelde Teodor Krigul, kes õpetas metsataakseerimist.

EPA lõpetamise järel asuti tööle Rakvere Metsamandisse. Kuna enne seda oli Jaanist saanud õnnelik abielumees - ta abiellus Marju Talliga kuuekümne kaheksanda aasta septembris, siis oli noorpaaril soov ühte kohta tööle saada. Nad mõlemad määratigi Rakvere Metsamajandis Põlula metskonda, alguses Marju meistriks ja Jaan abimetsaülemaks.

Lapsed sündisid peres kümneaastase vahega. Vanem tütar Krista Vapper sündis seitsmekümne teise aasta veebruaris. Ta elab praegu Tallinnas ja peab hambaarsti ametit, nende peres on kaks täiskasvanud poega Silver (1994) ja Georg (1998). Noorem tütar elab oma perega Soomes, Helsingis. Peres sirgub tütar Eliise (2009), kes õpib soomekeelses koolis, kuid käib ka eesti keele tundides.

Marju ja Jaan elavad tänaseni oma 1972. aasta novembris valminud kodus, Männi talus.

Kogu pere mõisa trepil, Jaan jalgrattal

Jaan Leningradis sideväeosas

Õppejõud Teodor Kriguliga praktikal

Põlula metsekond täies koosseisus

Marju ja Jaan metsaistutustalgutel

Metskond sai 50 aastaseks

Malle Kurm-Oks

Metsarahva päev.

Sel aastal juba kolmandat aastat toimus Eesti Metsaseltsi eestvedamisel Metsarahva päev.

Metsarahva päev on üle-eestiline ürituste sari, mille eesmärgiks on tutvustada Eesti elanikele metsaelu ning metsaga seotud tegevusi ja ettevõtteid. Päeva üritused on toimunud üle eesti ja selle läbiviijad on olnud erametsaettevõtjad, puidufirmad, RMK, jahimehed, naiskodukaitse Luua Metsanduskool, Eesti Maaülikool ja teised metsandusega seotud ettevõtted ja ühingud.

Kokku toimus selle aasta 16.septembril üle 40 ürituse üle Eesti ja selles osales üle 2000 inimese. Ka Eesti Metsateenijate Ühing võttis enda peale ühe sellise ürituse korraldamise. Päeva korraldajateks oli Kaarel Tiganik, abilisteks ühingu liikmed Martin Marga Kalle Kannel ja Galina Kinks.

Metsarahvapäeva puhul planeeritud ringkäik toimus mööda vanu metsateid ja sihte erineva vanusega sihtkaitsevööndi metsades. Matk viis Ootsipalu oru hiiglaste juurde, kus kasvab ka Eesti ja Euroopa kõrgeim mänd. Sealt liikusime Nohipalo Mustjärve taguste metsade kaudu tagasi Liipsaarde. Teel jagasime lugusid nii siin elanud inimestest, siia kuuluvast pärandkultuurist kui ka pärimuslugusid. Teel tutvusime mitme pärandkultuuri objektiga.

Raja pikkuseks oli 8 kilomeetrit ja matk kestis üle 3 tunni. Kokku oli matkale registreerunud 44 osalejat. Kuna aga ilm oli ilus, siis oli matkalisi rohkem – 48.

Peale avasõnu sai räägitud selle kandi loodusest ja metsade omapärast. Agu Palol oli välja trükitud vanad selle kandi metsade kaardid, mida sai ka siis täpsemalt tutvustatud.

Matka esimeseks objektiks oli sihtkaitsevööndis olev okaspuu puistu.

1978.a. oli siin tehtud männi külv. Hea kuuse käbiaasta tulemusena tekkis eralduse lõunaservale väga tihe kuuse looduslik uuendus. Sihtkaitsevööndisse arvamise tõttu siin enam midagi ei tehtud, mistõttu kõik on jäänud inimtegevusest puutumata. Kuusk on suure tiheduse tõttu peenike, keskmine diameeter 8-10 cm kuigi vanust 45 aastat. Samas sai näidatud ka kuuse ketast, mis on sama vana aga pärit hooldatud metsast. Selle ketta läbimõõt oli ligikaudu 30 cm läbimõõduga, samas kui hooldamata kuuse ketta läbimõõt 8-10 cm.

Edasi jõudsimme vanasse 140 aastasesse kuusikusse, mis praegu kirjas vääriselupaigana.

Kõik vanad kuused eraldusel on kuivanud. Kuna tegemist on vääriselupaigaga, siis siin mingit majanduslikku tegevust toimuma ei hakka ja kuivanud kuused jäävad siia seniks kui ümber kukuvad. Juba oli ka näha kuidas kuivanud kuuskede asemel hakkab siin kasvama sarapuu ja pärn, mis ei lase ka kuuse looduslikul uuendusel siia tekkida. Ilusa kuusiku asemel hakkab siin vohama sarapuu ja pärna võsa.

Edasi suundusime Eesti ja ka Euroopa kõige kõrgema männi juurde. Siin sai räägitud männi leidmise lugu aga ka Eestimaa männikutest üldse. Kõige jämedam mänd Eestis kasvab Pikknurme kandis - Jaani-Hansu mänd. Tema ümbermõõt on 447 cm, kõige vanem mänd aga Vihula vallas Pedassaare külas kasvav ligi 470-aastane mänd Pedassaare mändi (ümbermõõt 3,56 m (1999)).

Edasi jõudsimme 4-aastane männi kultuurini. Selle juures tutvusime RMK metsade uuendamise põhitõdedega aga ka männi kasvatamise murede ja rõõmudega.

Matkaraja äärde jäi ka kaks erinevat kuusevormi ussikuusk ja kuuse tuuleluud. Nende juures rääkisime kuidas sellised vormid tekivad ja nende rollist metsas, pigem aga dekoratiivvormidena parkides ja aedades.

Edasi viis meid matkarada Nohipalo Mustjärve taha Savimäele kus vaatasime Veriora mõisa aegadel siin kasvama pandud praegu 126 aastaseid Euroopa nulle ja lehiseid. Tõdesime siin, et Eestis on metsa istutatud ja külvatud juba mitme aastasaja jooksul. Algselt tegelesid sellega aktiivsemad ja metsade sihipärasest uuendamisest huvitatud mõisnikud, hiljem juba Eesti Vabariik ja erametsaomanikud. Ei paistnud kuidagi, et see 126.aasta vanune männi kuuse, nulu ja lehise segapuistu oleks sarnanenud metsapõlluga, nii nagu praegu mõned väga roheline mõtlemisviisiga inimesed tavad metsaistutamise kohta öelda.

Lisaks jäi matkarajale ka mitmeid pärandkultuuri objekte nagu vana 1905.aastal ehitatud Ootsipalu metsavahi kordon, üle 100 aasta vanune tõrva ajamiskoht ja 40 aasta vanune puitsild, mis veel praegugi matkalised üle kraavi aitas. Lisaks sai juurde sai räägitud selle kandi rahvapärismi ja legende

Liipsaare lõkkekoha juurde jõudes ootas meid ees lõke, maitsev supp ja kringel. Lõkke ääres istudes, suppi ja kringlit süües jätkus juttu rohkem kui tunniks. Oli tore ja meelde jääv päev. Tundub, et kõik matkalised jäid samuti rahule. Matka õnnestumisele aitas kaasa ka muidugi ilus päikesepaisteline ja soe ilm!

Kaarel Tiganik

Tõrvaaugu XXX metsa-ja matkapäev.

Seekord juba 30-ndat korda peeti laupäeval, 16.septembril 2023. aastal Tõrvaaugus traditsioonilist metsa-ja matkapäeva. Päev on alguse saanud metsatöötajate päeva tähistamisest, mis kunagi oli kalendrisse kantud septembri kolmandale pühapäevale. Metsapäeva eesmärgiks on anda kõigile huvilistele võimalus ennast proovile panna metsanduslikes mõõduvõtmistes ja saada kasulikke teadmisi metsast.

Seekord osales kokku 174 huvilist nii oma vallast kui ka kaugemalt, mis on ühtlasi suurim osalejate hulk metsapäevade ajaloos. Ei saa mainimata jätta, et kaugeim osaline tuli lausa Inglismaalt, kusjuures Türi rongiga ja sealt Tõrvaaugule hääletades.

Kavas olid traditsioonilised mõõduvõtmised nagu stendivõistlus mootorsaega, silmamõõduline puu hindamine, mälumäng. Lisaks metsamatk seeneteadlase Külli Kalamees-Paniga, seenenäitus koos võimalusega proovida värskelt lõkkel valmistatud seenerooga, tegevused lastele ja õpituba. Näitusele kogunes 78 erinevat seeneliiki, mis kohapeal ära määrati. Töötas ka tõrvaahi ja kõigil oli võimalus oma silmaga näha, kuidas aeti vanasti männitõrva. Kogu päeva võis külastada muuseumiaita, kus oli välja pandud metsandusega seotud eksponaadid. Mõne muuseumieksponaadiga võis ennast ka proovile panna – täpsusaagimisega Družba saega, kahemehesaega saagimine. Oli võimalus proovida ka palgi pikisaagimist, nii nagu tehti seda enne saekaatrite ehitamist.

Kohal oli ka Türi Päästekomando, kes tutvustas päästetehnikat. Muusikalist vahepala pakkus Suure-Jaani Pasunakoor.

Avatud oli müügilaud, kus pakuti kohapealseid tooteid.

Lõunaks pakuti kõigile osalistele katlast hernesuppi, mis valmis kohapeal.

Kuna huvi sellise päeva vastu on jätkuvalt suur, siis on kõik metsahuvilised järgmise aasta septembrikuu kolmandal laupäeval oodatud jälle Tõrvaaugule.

Metsapäeva korraldajaks oli Rassi Külaselts. Toetajateks oli Türi Vallavalitsus, läbiviimisel abistas Riigimetsa Majandamise Keskus, reklaami aitas teha Metsarahva päeva toimkond.

Elor Ilmet

Kas MAH (Eesti metsanduse alternatiivne hindamine) läks omadega rappa?

Postimehe Fond tellis ja rahastas metsanduse alternatiivse hindamise projekti (MAH). Ajalehes Postimees, Postimehe stuudio otsesaates ja Postimehe Fondi kodulehel on esitatud ebaõiged ja avalikkust eksitavad andmed metsade juurdekasvu kohta.

Projekti tulemusena esitletakse teesi, et metsade raie ületab juurdekasvu ja metsaametnike poolt esitatud nn netojuurdekasv on ebaõige. Selle tõestusena esitatakse kokkuvõtetabelites ja graafikutel, metsade keskmise juurdekasvuks 6,73 miljonit tihumeetrit aastas. Ka varem on mõned ajakirjanikud, keskkonnaorganisatsioonide esindajad ja kahjuks ka metsamehed levitanud lihtsustatud arusaama, et kui 100 aastase metsa tagavara on 300 tihumeetrit, siis keskmine juurdekasv on $300 : 100 = 3$ tihumeetrit hektari kohta aastas. Usun siiski, et kõik kes osalesid metsatakseerimise loengul auditooriumis, mitte „Humalas“, peaksid teadma et tegemist pole juurdekasvuga, vaid keskmise tagavara muuduga, millel pole metsade kasvupotentsiaaliga väga palju ühist. Samuti nagu Tartu Kliinikumi patsientide keskmise kehatemperatuuri või vererõhu järgi ei saa koostada iga üksiku patsiendi raviplaani.

Selgitamiseks toon järgmise näite. Asja lihtsustamiseks olgu meil 1 hektar puhtkaasikut, mille takseertunnused aastal 2012 olid järgmised:

A= 40 aastat, H=19 m, D=17 cm, G=22 m²/ha, N=969 tk, T=89 %, M=198 tm, ΔM=4,95 tm/aastas

Omanik tegi 3 aasta pärast kaasikus harvendusraie, selle aja jooksul oli puistu natuke kosunud ja oletame, et tagavara oli suurenenud 216 tm, raiuti välja 25 % puidu tagavarast ehk siis 54 tm ja peale raiet jäi kasvama 678 puud tagavaraga 162 tm. 10 aasta möödumisel eelmisest metsainventeerimisest (nagu seadus ette näeb et inventeerimisandmed oleks kehtivad) koostati uus metsakirjeldus:

A= 50 aastat, H=22 m, D=20 cm, G=20 m²/ha, N=637 tk, T=73 %, M=205 tm, ΔM=4,1 tm/aastas

Lühendite selgitused:

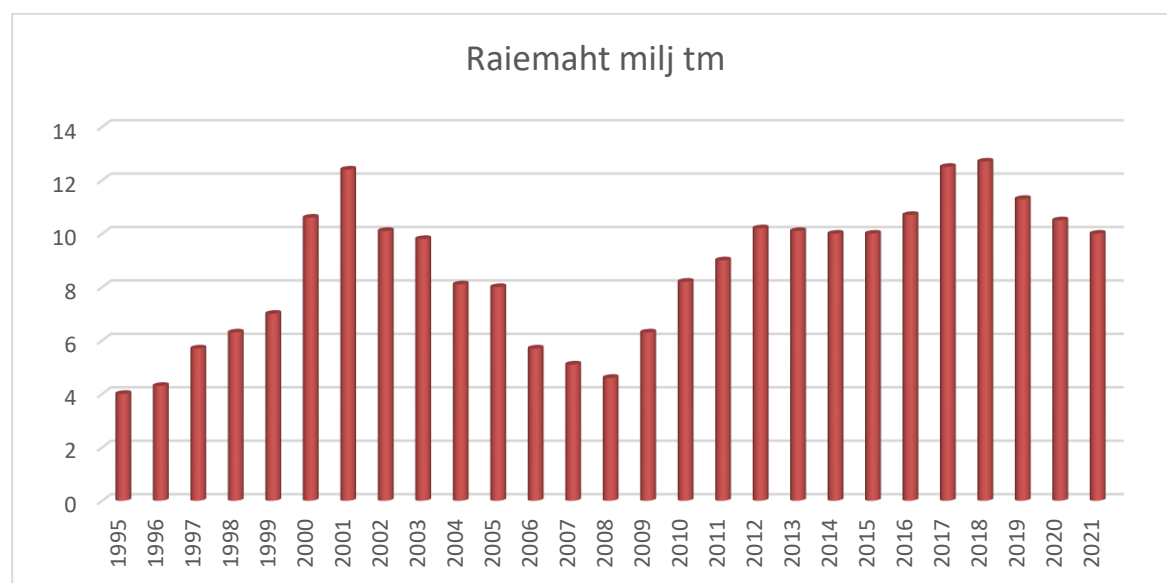
A – vanus aastates	H- puude keskmine kõrgus	D- puude keskmine läbimõõt
G- rinnaspindala summa	N- puude arv	T- puistu täius
M- puistu tagavara	ΔM- keskmine tagavara muut	

Mida me nüüd siis teada saime – 10 aastaga vähenes keskmine tagavara muut (mida projektis nimetatakse juurdekasvuks) 4,95 tm/aastas 4,1 tm-le/aastas, et raie aasta kohta ($55:10=5,5$ tm) ületab keskmist tagavara muut, aga sellegi poolest ületab 2022. a tagavara (205 tm) 2012. a tagavara (198 tm) ehk 7 tm võrra. Nagu märkasite kasvatas antud puistu 10 aasta jooksul 55 tm (raie) + 7 tm (tagavara suurenemine) = 62 tm puitu (keskmiselt 6,2 tm aastas), pealegi toimus ka peale harvenduse

tegemist puude looduslik väljalangemine ehk nagu tähele panite vähenes raiejärgne puude arv 678-lt 637-le (umbes siis 40 puu võrra). Metsaomanik sai tulu 55 tm puidu raieist, vineeritehas mõned tihumeetrid vineeripakku, eksporti läinud paberipuit tasakaalustab meie kaubavahetust ja mõni halg küttepuitugi kulub marjaks ära. Ja hulk inimesi (raiemees, traktorist, autojuht, vineerimasina operaator jt) said tööga leivale ka vorsti, riigieelarvesse laekus pisut maksuraha. See oli lihtne näide üherindelise puhtpuistuga, aga kui meil on tegemist erivanuselise 2-rindelise segapuistuga, kus ka näiteks nii I kui II rinde kuuse puhul on tegemist põdrakooremise kahjustusega, on sellised mudeldamised märksa keerukamad.

Nüüd vastuoludest metsade tagavara, raiemahu ja MAH esitatud tagavara muudu vahel. 1995. aastal koostas Eesti Metsakorralduskeskus ülevaate „Eesti metsavarud“, kuhu kaasati kõikide selleks ajaks inventeeritud metsade andmed (tavametsakorralduse ehk andmed kogutud sama meetodiga nagu MAH puhul) metsamaa pindalaga 1,939 milj hektarit. Tõsi, need ei olnud päris aktuaalsed andmed, vaid kajastasid andmeid viimase metsakorralduse ajal, seega keskmiselt 5-6 aasta vanused, kuid tuleb arvestada et sel perioodil oli ka raiemaht tagasihoidlik. Nimetatud ülevaate metsamaa puuliigilist koosseisu kasutas ka MAH projekti koordinaator allikate metsade liigilise koosseisu muutumise analüüsi puhul. Ülevaate kohaselt oli metsade tagavara 284,5 milj tihumeetrit.

Peale 1994. aastat tehtud raie mahu kohta kogusin info aastaraamatute sarjast „Mets“. Alates 2000. aastat on raiemahtude hindamise alusena kasutatud põhiliselt SMI hinnangut (kuigi vaidlustatakse SMI tagavara, pole keegi seni seadnud kahtluse alla sisuliselt sama meetodiga kogutud raieandmeid), eelnevate aastate hinnangute allika osas pole mul täit selgust, aga need on siiski ametlikult esitatud andmed. 2021. a raiemahtu pole vist veel avaldatud, kuid kasutasin mahtu 10 milj tm, mis on sarnane 2021. a mahuga. Ülevaate aastastest raiemahtudest on esitatud allpool olevas graafikus. Liites kokku aastased raiemahud selgus, et viimase 27 aasta raiemaht on 233,2 milj tihumeetrit ehk keskmiselt 8,64 milj tihumeetrit aastas.

Seega kui metsa poleks juurde kasvanud, siis oleks 1995. a metsa tagavarast alles $284,5 - 233,2 = 51,3$ milj tihumeetrit ehk siis 18 %. MAH-i järgi on metsade nn. aastane keskmine juurdekasv 6,73 milj

tihumeetrit, seega sama 27 aastasse perioodi jooksul kasvas metsa juurde $27 * 6,73 = 181,7$ milj tihumeetrit. Tegelikult on see juurdekasv küll ülehinnatud, sest 20 aastat tagasi oli metsamaa pindala väiksem ja ka sama meetodi alusel arvatud juurdekasv väiksem. Seega peaks sellise „juurdekasvu“ puhul olema metsade tagavara praegu $51,3 + 181,7 = 233$ milj tihumeetrit.

MAH-i aruandetabelite alusel aga hinnati 2021. a metsa tagavaraks 367,5 milj tihumeetrit. „Istu, hinne kaks“ oleks minu keskkooli matemaatikaõpetaja seepeale tõenäoliselt kostnud. Rehkendus ei klapi! Seega pole keegi 97 milj tihumeetrit varastanud, vaid kuskilt on 134 milj tihumeetrit metsa imeväel juurde tekkinud. Jagades selle suurenenud tagavara (134 milj tm) 27 aastaga, tuleb välja et seda on aasta kohta 4,96 milj tihumeetrit rohkem kui MAH-is näidatud keskmine tagavara muut. Seega $6,73 + 4,96 = 11,69$ milj tihumeetrit võiks siis olla see suurus, mille võrra aastane metsatagavara on keskmiselt suurenenud, millest siis 8,64 milj tihumeetrit on igal aastal keskmiselt raiutud. Olgu, oma osa tagavara kasvamisel on sellel, et metsamaa pindala on suurenenud, aga ega kuskilt tekkinud juurde 250 tm hektaritagavaraga metsa, vaid ikka kasutamata põllumajandusmaad tasapisi metsastusid või metsatati ja nende alade tagavara hakkas suurenema, aga see ju toimuski juurdekasvu tulemusena.

Seega on ebaõiged ka väited et metsade raie ületab juurdekasvu ja metsastatistikas on esitanud ebaõige netojuurdekasv, sest MAH projekti käigus pole arvatudki metsade juurdekasvu, vaid nn keskmise juurdekasvuna esitletakse hoopis keskmist säiliva puistuosa tagavara muut.

MAH-is keskmise tagavara muudu esitamine juurdekasvuna on äärmiselt kahetsusväärne ja eksitav. Kes vähegi on kursis juurdekasvu mõistetega ja kordki näinud juba ligi sajand tagasi metsateadlaste poolt koostatud kasvukäigutabeleid teavad, et puistu üldtootlikkuse, säiliva osa tootlikkuse ja eemaldatava osa mahu vahel on märkimisväärne erinevus. Tagavara jagatud vanusega tulemusena saadud keskmise tagavara muudu kasutamine metsade kasvu iseloomustava suurusena on paras hämamine ja püsiproovitükkide mõõtmistulemuste alusel väljatöötatud metsade kasvumudelite eiramine. Metsade juurdekasvu tegelikkusest väiksemana esitamine ei aita kuidagi kaasa praeguses metsadebatis tekkinud lahkarmuste lahendamisele.

PS! Minu ülaltoodud arvamusoos avaldatu ei tähenda, et ma oleksin täielikult päri praeguse metsade majandamise põhimõtete ja suundumustega, aga sellegipoolest pole õige levitada väärarusaamist metsade juurdekasvu kohta.

Sõltumatuse deklaratsioon: käesolevaga kinnitan, et antud seisukohta ei ole minult tellinud mitte ükski riiklik ega eraorganisatsioon. Ma ei ole saanud töötasu ega muid hüvesid, vaid kirjutasin antud arvamuse omast vabast ajast isikliku initsiatiivi korras eesmärgiga selgitada vastuolusid, mis tekivad juurdekasvu mõiste ebakorrektselt kasutamisest.

Ülo Viilup

Eesti Metsateenijate Ühingu 2024.aasta tegevuskava.

02.märts - Metsameeste kalapüügi võistlus Kodaveres

13.aprill - EMÜ üldkogu Lahmuse mõis, Viljandimaal

24.mai - Metsamehe jälgedes Agu Palo, Võrumaa

07-08 juuni- 54. metsanduse kutsevõistlused, Järvelja.

14.juuni - Metsamehe jälgedes Andres Kiviste, Järvelja

16.august - Metsamehe jälgedes Tiit Ruus, Aegviidu

21.september – Metsarahva päev